

สารบัญ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม.....	1
เรื่องที่ 1 พุทธประวัติ ประวัติสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง ชาดก และความสำคัญ	
ของพระพุทธศาสนา.....	2
1. พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ จนถึงการออกผนวช.....	2
2. ประวัติพุทธสาวก.....	3
3. ศาสนิกชนตัวอย่าง.....	4
4. ชาดกในพระพุทธศาสนา.....	5
5. เอกลักษณ์ของชาติไทยที่รับมาจากพุทธศาสนาที่สำคัญ.....	6
แบบทดสอบเรื่องที่ 1 พุทธประวัติ ประวัติสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง ชาดก และความสำคัญ	
ของพระพุทธศาสนา.....	8
เรื่องที่ 2 หลักธรรมของพระพุทธศาสนา.....	12
1. ศรัทธาในพระรัตนตรัย.....	12
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา.....	12
แบบทดสอบเรื่องที่ 2 หลักธรรมของพระพุทธศาสนา.....	17
เรื่องที่ 3 การสวดมนต์ แผ่เมตตาและการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา.....	21
1. การฝึกสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา.....	21
2. สติและสมาธิเบื้องต้น.....	22
3. การฝึกสมาธิด้วยอิริยาบถต่าง ๆ.....	23
4. ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน.....	24
แบบทดสอบเรื่องที่ 3 การสวดมนต์แผ่เมตตาและการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา.....	25
เรื่องที่ 4 ศาสนาที่สำคัญของโลก.....	29
1. ศาสนาที่สำคัญของโลก.....	29
แบบทดสอบเรื่องที่ 4 ศาสนาที่สำคัญของโลก.....	32
เรื่องที่ 5 มารยาทชาวพุทธ และพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.....	36
1. มารยาทชาวพุทธ.....	36

2. พิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.....	39
3. การบูชาพระรัตนตรัย.....	40
4. การทำบุญตักบาตร.....	40
แบบทดสอบเรื่องที่ 5 มารยาทชาวพุทธ และพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.....	40
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม.....	45
เรื่องที่ 6 การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบและมารยาทไทย.....	46
1. ข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน.....	46
2. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย.....	46
แบบทดสอบเรื่องที่ 6 การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบและมารยาทไทย.....	49
เรื่องที่ 7 การยอมรับความแตกต่างและการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น.....	53
1. การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม.....	53
2. การเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น.....	54
แบบทดสอบเรื่องที่ 7 การยอมรับความแตกต่างและการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น.....	55
เรื่องที่ 8 ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน.....	59
1. ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน.....	59
2. ความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวกับชุมชน.....	60
แบบทดสอบเรื่องที่ 8 ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน.....	62
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์.....	67
เรื่องที่ 9 ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ.....	68
1. ทรัพยากรในการผลิต.....	68
2. ตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน.....	69
3. ผลจากการใช้ทรัพยากรในการผลิตเป็นสินค้าและบริการ.....	69
แบบทดสอบเรื่องที่ 9 ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ.....	70
เรื่องที่ 10 รายรับและรายจ่ายของตนเองและครอบครัว.....	74
1. การประกอบอาชีพของครอบครัว.....	74
2. การแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม.....	74
3. รายได้และรายจ่ายของครอบครัว.....	74

5. ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสม.....	76
แบบทดสอบเรื่องที่ 10 รายรับและรายจ่ายของตนเองและครอบครัว.....	77
เรื่องที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย.....	81
1. ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภค.....	81
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย.....	81
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่ทำให้สังคมมีความสงบสุข.....	82
4. ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ.....	82
5. ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยไม่ใช้เงิน.....	83
6. ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยใช้เงิน.....	83
แบบทดสอบเรื่องที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย.....	84
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์.....	89
เรื่องที่ 12 การระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว.....	90
1. ช่วงเวลาในอดีตปัจจุบันและอนาคต.....	90
2. วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทิน.....	91
3. การลำดับเหตุการณ์ในครอบครัวโดยใช้หลักฐาน.....	92
4. การใช้เส้นเวลา (Time line) ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว.....	94
แบบทดสอบเรื่องที่ 12 การระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ต่างๆ ในครอบครัว.....	95
เรื่องที่ 13 การเปลี่ยนแปลงในชุมชน.....	99
1. วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย.....	99
2. วิถีชีวิตของคนในชุมชน.....	100
3. สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน.....	101
4. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน.....	101
แบบทดสอบเรื่องที่ 13 การเปลี่ยนแปลงในชุมชน.....	102
เรื่องที่ 14 บุคคลสำคัญ วัฒนธรรม ประเพณีของไทย.....	106
1. บุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....	106
2. วัฒนธรรมประเพณีของไทย.....	107
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	109

แบบทดสอบเรื่องที่ 14 บุคคลสำคัญ วัฒนธรรม ประเพณีของไทย.....	110
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์.....	115
เรื่องที่ 15 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา.....	116
1. สิ่งที่เป็นธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นซึ่งปรากฏระหว่างโรงเรียนกับบ้าน.....	116
2. คุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ.....	116
3. คุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคม.....	117
4. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน.....	117
5. การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน.....	118
แบบทดสอบเรื่องที่ 15 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา.....	119
เรื่องที่ 16 ทรัพยากรธรรมชาติ.....	123
1. ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ.....	123
2. ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ.....	123
แบบทดสอบเรื่องที่ 16 ทรัพยากรธรรมชาติ.....	125
เรื่องที่ 17 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเรา.....	129
1. ลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ.....	129
2. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์แบบง่าย ๆ.....	129
3. ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ระหว่าง โลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์.....	131
แบบทดสอบเรื่องที่ 17 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเรา.....	132
แบบทดสอบท้ายเล่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	136
เฉลยสังคมศึกษา ป.3.....	1-68
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 1 พุทธประวัติ ประวัติสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง ชาดก และความสำคัญของพระพุทธศาสนา.....	2
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 2 หลักธรรมของพระพุทธศาสนา.....	5
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 3 การสวดมนต์แผ่เมตตาและการพัฒนาจิตตามแนวทาง ของศาสนา.....	8
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 4 ศาสนาที่สำคัญของโลก.....	11
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 5 มารยาทชาวพุทธ และพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.....	14

เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 6 การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบและมารยาทไทย.....	17
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 7 การยอมรับความแตกต่างและการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น.....	20
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 8 ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน.....	23
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 9 ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ.....	26
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 10 รายรับและรายจ่ายของตนเองและครอบครัว.....	29
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย.....	32
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 12 การระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว.....	35
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 13 การเปลี่ยนแปลงในชุมชน.....	38
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 14 บุคคลสำคัญ วัฒนธรรม ประเพณีของไทย.....	41
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 15 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา.....	45
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 16 ทรัพยากรธรรมชาติ.....	49
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 17 ปรัชญาการณทางธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเรา.....	52
เฉลยแบบทดสอบท้ายเล่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	55

.....